

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องผลของการเล่นเป็นกลุ่มแบบกำหนดวิธีเล่นเองที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กอนุบาล มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการเล่นเป็นกลุ่มแบบกำหนดวิธีเล่นเองที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองด้านความกล้าแสดงออกและด้านความกล้าตัดสินใจของเด็กอนุบาล

สมมติฐานของการวิจัย

1. คะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กอนุบาลที่เล่นเป็นกลุ่มแบบกำหนดวิธีเล่นเอง สูงกว่าคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กอนุบาลที่เล่นเป็นกลุ่มแบบปกติ
2. คะแนนความเชื่อมั่นในตนเองด้านความกล้าแสดงออกของเด็กอนุบาลที่เล่นเป็นกลุ่มแบบกำหนดวิธีเล่นเอง สูงกว่าคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองด้านความกล้าแสดงออกของเด็กอนุบาลที่เล่นเป็นกลุ่มแบบปกติ
3. คะแนนความเชื่อมั่นในตนเองด้านความกล้าตัดสินใจของเด็กอนุบาลที่เล่นเป็นกลุ่มแบบกำหนดวิธีเล่นเอง สูงกว่าคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองด้านความกล้าตัดสินใจของเด็กอนุบาลที่เล่นเป็นกลุ่มแบบปกติ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเด็กนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่มีอายุ 5-6 ปี ปีการศึกษา 2537 ของโรงเรียนอนุบาลสมุทรสาคร ตำบลมหาชัย อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 40 คน ที่ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling)

ด้วยวิธีจับฉลาก ได้ห้องเรียน 1 ห้อง จากประชากร 5 ห้องเรียน จำนวน 216 คน นำตัวอย่างประชากร 40 คน ที่ได้ มาแบ่ง 2 กลุ่ม กลุ่มละ 20 คน โดยการนำคะแนนที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรม และการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล ก่อนการทดลอง มาจับคู่คะแนน (match by pair) ได้ตัวอย่างประชากร 2 กลุ่ม นำตัวอย่างประชากร 2 กลุ่ม มาสุ่มแบบง่าย ได้กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นเป็นกลุ่มแบบกำหนดวิธีเล่นเอง และกลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นเป็นกลุ่มแบบปกติ

2. แผนการจัดกิจกรรมการเล่นเป็นกลุ่ม มี 2 แบบ คือ แผนการจัดกิจกรรมการเล่นเป็นกลุ่มแบบกำหนดวิธีเล่นเอง จำนวน 40 แผน และแผนการจัดกิจกรรมการเล่นเป็นกลุ่มแบบปกติ จำนวน 40 แผน ที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน แล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ไม่ใช่ตัวอย่างประชากร จำนวน 20 คน และพิจารณาแก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้องเหมาะสม

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน ประกอบด้วยการสังเกตพฤติกรรม 2 ด้าน คือ พฤติกรรมด้านความกล้าแสดงออก 7 พฤติกรรม และพฤติกรรมด้านความกล้าตัดสินใจ 5 พฤติกรรม ที่ผ่านการตรวจพิจารณาแก้ไขจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน แล้วนำไปทดลองใช้โดยการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ไม่ใช่ตัวอย่างประชากร จำนวน 20 คน และนำคะแนนที่ได้จากการสังเกต ไปหาความเชื่อมั่นของแบบสังเกตพฤติกรรม ด้วยวิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.92

3.2 แบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วยการสัมภาษณ์พฤติกรรม 2 ด้าน คือด้านความกล้าแสดงออก 10 พฤติกรรม และด้านความกล้าตัดสินใจ 10 พฤติกรรม ที่ผ่านการตรวจพิจารณาแก้ไขจากผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน แล้วนำไปทดลองใช้โดยการสัมภาษณ์นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ไม่ใช่ตัวอย่างประชากร จำนวน 20 คน และนำคะแนนที่ได้จากการสัมภาษณ์ไปหาความเชื่อมั่นของแบบสังเกตพฤติกรรม ด้วยวิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.86

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ดำเนินการทดลองกับตัวอย่างประชากร 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 ใช้แผนการจัดกิจกรรมการเล่นเป็นกลุ่มแบบกำหนดวิธีเล่นเอง จำนวน 40 แผน และกลุ่มที่ 2 ใช้แผนการจัดกิจกรรมการเล่นเป็นกลุ่มแบบปกติ จำนวน 40 แผน ใช้เวลาทดลองกลุ่มละ 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 ครั้ง ครั้งละ 1 กิจกรรม กิจกรรมละ 30 นาที ในช่วงเวลา 10.00 น. - 10.30 น. และ 10.30 น. - 11.00 น. สลับกันระหว่าง 2 กลุ่ม
2. เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างดำเนินการทดลอง ด้วยการสังเกตพฤติกรรมตัวอย่างประชากร ด้านความกล้าแสดงออกและด้านความกล้าตัดสินใจ ตามแบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนตลอดการทดลอง 8 สัปดาห์ เพื่อนำคะแนนที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรม มาเป็นข้อมูลในการตรวจสอบการสังเกตพฤติกรรมหลังการทดลอง
4. เก็บรวบรวมข้อมูลหลังการทดลอง การจัดกิจกรรมการเล่นเป็นกลุ่ม ด้วยวิธีการสังเกตพฤติกรรมและการสัมภาษณ์ตัวอย่างประชากร ด้านความกล้าแสดงออก และด้านความกล้าตัดสินใจ ตามแบบสังเกตพฤติกรรมและแบบสัมภาษณ์ชุดเดิม เป็นเวลา 1 สัปดาห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำผลการทดสอบความเชื่อมั่นในตนเองมาสรุปคะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แล้วดำเนินการดังนี้

1. หาค่าเฉลี่ยของคะแนน (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน (S.D.) หลังการทดลอง
2. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นเป็นกลุ่มแบบกำหนดวิธีเล่นเอง กับกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นเป็นกลุ่มแบบปกติ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่า t-test
3. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความเชื่อมั่นในตนเอง แยกตามพฤติกรรมด้านความกล้าแสดงออก และด้านความกล้าตัดสินใจ ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นเป็นกลุ่มแบบกำหนดวิธีเล่นเอง กับกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นเป็นกลุ่มแบบปกติ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่า t-test

สรุปผลการวิจัย

1. คะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กอนุบาลที่เล่นเป็นกลุ่มแบบกำหนดวิธีเล่นเอง สูงกว่าคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กอนุบาลที่เล่นเป็นกลุ่มแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. คะแนนความเชื่อมั่นในตนเองด้านความกล้าแสดงออกของเด็กอนุบาลที่เล่นเป็นกลุ่มแบบกำหนดวิธีเล่นเอง สูงกว่าคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองด้านความกล้าแสดงออกของเด็กอนุบาลที่เล่นเป็นกลุ่มแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. คะแนนความเชื่อมั่นในตนเองด้านความกล้าตัดสินใจของเด็กอนุบาลที่เล่นเป็นกลุ่มแบบกำหนดวิธีเล่นเอง สูงกว่าคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองด้านความกล้าตัดสินใจของเด็กอนุบาลที่เล่นเป็นกลุ่มแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การอภิปรายผลการวิจัย

1. เด็กอนุบาลที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นเป็นกลุ่มแบบกำหนดวิธีเล่นเอง มีคะแนนความเชื่อมั่นในตนเอง สูงกว่าเด็กอนุบาลที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นเป็นกลุ่มแบบปกติ ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01 เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 1. ที่ตั้งไว้ว่า คะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กอนุบาลที่เล่นเป็นกลุ่มแบบกำหนดวิธีเล่นเอง สูงกว่าคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กอนุบาลที่เล่นเป็นกลุ่มแบบปกติ ทั้งนี้เพราะกิจกรรมการเล่นเป็นกลุ่มแบบกำหนดวิธีเล่นเองเป็นกิจกรรมที่น่าสนใจ ทำหายและเปิดโอกาสให้เด็กค้นพบวิธีเล่นด้วยตนเองอย่างอิสระ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อีริกสัน (Erickson, 1963) ที่ว่าการทำกิจกรรมต่างๆ ที่เด็กมีความรู้สึกอยากมีส่วนร่วมและมีความคิดริเริ่มในการทำกิจกรรม มีการใช้เวลาในการตอบคำถามของเด็ก และเปิดโอกาสให้เด็กได้ลองทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง ช่วยให้เด็กมีความมั่นใจ และมีความเชื่อมั่นในตนเอง ส่วนเด็กที่ถูกผู้ใหญ่เข้มงวด ไม่เปิดโอกาสให้เด็กทำสิ่งที่ตนสนใจ อยากรู้ และอยากลงมือทำเอง ดังลักษณะของการจัดกิจกรรมการเล่นเป็นกลุ่มแบบปกติ เด็กจะไม่กล้าแสดงออก และไม่กล้าตัดสินใจทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการสกัดกั้นความเชื่อมั่นในตนเองของเด็ก มีผลทำให้เด็ก 2 กลุ่มมีพฤติกรรมที่แตกต่างกัน ดังตัวอย่างต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยสังเกตได้จากการจัดกิจกรรมต่อไปนี้

1.1 ลักษณะของพฤติกรรมกล้าแสดงออก พบว่า กิจกรรมไม้ค้ำ จับคู่เสียงสัตว์ ดุจปริศนา และกิจกรรมฉันทน์เห็นอะไร เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กกล้าพูด กล้าตอบคำถาม กล้าแสดงความคิดเห็นและกล้าเล่าเรื่องได้เป็นอย่างดี กิจกรรมโยนบอลใส่ตะกร้า โยนห่วงเจ้าหลัก บิดตาหาเพื่อน หมายว่า รถไฟเข้าถ้ำ ช้อนหา ฉันทน์บินได้ กาบ้อนเหยื่อ และกิจกรรมจับคู่กระโดด เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กมีความกระตือรือร้น และกล้ากระทำการต่าง ๆ ด้วยตนเอง เช่น กิจกรรมโยนบอลใส่ตะกร้า ผู้เล่นจะมีอุปกรณ์ซึ่งประกอบด้วยลูกบอล และตะกร้าหลายรูปแบบ มีขนาดและรูปร่างต่างกัน

กลุ่มที่ใช้วิธีการจัดกิจกรรมการเล่นเป็นกลุ่มแบบกำหนดวิธีเล่นเอง ครูเปิดโอกาสให้เด็กเลือก และทดลองเล่นโยนบอลใส่ตะกร้า เด็กบางคนกล้าแสดงออกมาก โยนบอลขึ้นสูงเพื่อจะให้ลงตะกร้า บางคนลองเปลี่ยนลูกบอลใหม่จากลูกใหญ่เป็นลูกเล็ก บางคนก็เสนอแนะในกลุ่มให้เปลี่ยนตะกร้าใบเล็กเป็นใบใหญ่จนเกิดการเรียนรู้ว่า ลูกบอลแบบไหนที่จะโยนลงตะกร้าได้ง่ายที่สุด และตะกร้าขนาดใดที่โยนบอลให้ลงตะกร้าได้ง่ายที่สุด นอกจากอุปกรณ์แล้วยังมีเด็กแสดงความคิดเห็นว่า ถ้าวางตะกร้าไว้ใกล้ ๆ จะโยนลูกบอลลงตะกร้าได้ง่ายกว่าตะกร้าอยู่ไกลและถ้านั่งโยน จะโยนบอลไม่สะดวก แต่ถ้ายืนค้อมตัวโยนแล้ววางตะกร้าไว้บนพื้นจะโยนลงตะกร้าได้ง่ายกว่า

ส่วนในกลุ่มที่ใช้วิธีการจัดกิจกรรมการเล่นเป็นกลุ่มแบบปกติ พบว่าในระยะแรก เมื่อเด็กได้ลูกบอลคนละลูกแล้ว ยังไม่กล้าโยนเล่น รอจนกว่าครูสั่งให้ลงมือเล่นโยนบอลใส่ตะกร้าตามกติกาที่ครูกำหนด ในขณะที่เล่นไม่มีเด็กคนใดขอเปลี่ยนลูกบอลใหม่ บางคนขอเปลี่ยนกับเพื่อนแต่เพื่อนไม่ยอมให้เปลี่ยน และทุกกลุ่มก็ใช้ตะกร้าใบเดียวตลอดกิจกรรม ส่วนการกำหนดระยะทางในการวางตะกร้า และท่าทางการโยน ทุกกลุ่มจะปฏิบัติเหมือนกันทั้งหมดตามที่ครูกำหนด

จากกิจกรรมโยนบอลใส่ตะกร้า แสดงให้เห็นว่า การเปิดโอกาสให้เด็กมีอิสระในการเล่น และทดลองปฏิบัติด้วยตนเอง ด้วยวิธีการจัดกิจกรรมการเล่นเป็นกลุ่มแบบกำหนดวิธีเล่นเอง ทำให้เด็กมีความกล้าแสดงออกได้ดีกว่าวิธีการจัดกิจกรรมการเล่นเป็นกลุ่มแบบปกติ โดยที่เด็กต้องปฏิบัติตามขั้นตอนที่ครูกำหนด

1.2 ลักษณะของพฤติกรรมกล้าตัดสินใจ พบว่า กิจกรรมหลบลูกบอล ลิงชิงหลัก เพลงพัดและกิจกรรมเก้าอี้คนตรี เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กกล้าตัดสินใจได้ทันทีโดยไม่ลังเล และตัดสินใจได้ด้วยตนเองโดยไม่พึ่งพาความคิดเห็นของคนอื่น กิจกรรมลิงชิงบอล มอญซ่อนผ้า

ปาเป้า วิ่งเก็บของ เปลี่ยนที่นั่ง ขว้างบอลพืชและกิจกรรมเดินของหนูหิว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กรู้จักแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี กล่าวทดลอง กล่าวทำกิจกรรมใหม่ๆ และตัดสินใจได้ถูกต้อง เช่น กิจกรรมเดินของหนูหิว ซึ่งเด็กจะต้องเดินทรงตัว และมีสมาธิในการเดินเป็นอย่างดี อุปกรณ์ที่วางบนหัวมีรูปร่างและขนาดแตกต่างกันหลายรูปแบบ เช่น มีขนาดเล็ก-ใหญ่ หนา-บาง แบน-กลม และหนัก-เบา

กลุ่มที่ใช้วิธีการจัดกิจกรรมการเล่นเป็นกลุ่มแบบกำหนดวิธีเล่นเอง เด็กมีโอกาสดำทดลองวางสิ่งของเหล่านั้นบนหัว แล้วเดินไม่ให้ของหล่นจากหัวจนถึงเป้าหมาย โดยเปลี่ยนวิธีการเล่นตลอดเวลา เด็กบางคนเอาบล็อกไม้วางไว้บนหัวแล้วเดินกางแขน บางคนเดินเอามือกอดคอกแล้วเอาบล็อกไม้วางบนหัวซ้อนกันหลาย ๆ อัน บางคนก็เปลี่ยนบล็อกไม้อันใหม่ไปเรื่อยๆ จนในที่สุด เด็กจะตัดสินใจเลือกได้ถูกต้องว่า บล็อกไม้อันไหนเหมาะสมที่สุดที่สามารถวางบนหัวแล้วไม่หล่น เพื่อเดินไปให้ถึงจุดหมายได้เร็วที่สุด

ส่วนในกลุ่มที่ใช้วิธีการจัดกิจกรรมการเล่นเป็นกลุ่มแบบปกติ เด็กไม่มีโอกาสลองทำและเลือกบล็อกไม้ที่เหมาะสม เมื่อครูกำหนดให้ทุกคนนำบล็อกไม้วางบนหัว แล้วเดินไปข้างหน้าให้ถึงจุดหมาย จะต้องปฏิบัติตามคำสั่งของครู จนกว่าครูจะเปลี่ยนคำสั่งใหม่ ไม่มีเด็กคนใดเดินแปลกไปจากที่ครูกำหนด และไม่เปลี่ยนบล็อกไม้ที่เลือกไว้ครั้งแรก บางคนบล็อกไม้หล่นจากหัวหลายครั้ง ครูต้องบอกให้เปลี่ยนอันใหม่จึงยอมเปลี่ยน

จากกิจกรรมเดินของหนูหิว แสดงให้เห็นว่า การเปิดโอกาสให้เด็กได้ค้นพบวิธีเล่นด้วยตนเอง ด้วยวิธีการจัดกิจกรรมการเล่นเป็นกลุ่มแบบกำหนดวิธีเล่นเอง จะทำให้เด็กมีความกล้าตัดสินใจได้ดีกว่าวิธีการจัดกิจกรรมการเล่นเป็นกลุ่มแบบปกติ ซึ่งครูเป็นผู้กำหนดวิธีเล่นให้

2. เด็กอนุบาลที่ได้รับการจัดประสบการณ์ โดยใช้กิจกรรมการเล่นเป็นกลุ่มแบบกำหนดวิธีเล่นเอง มีคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองด้านความกล้าแสดงออกสูงกว่าเด็กอนุบาลที่ใช้กิจกรรมการเล่นเป็นกลุ่มแบบปกติ ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 2 ที่ว่าคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองด้านความกล้าแสดงออกของเด็กอนุบาล ที่เล่นเป็นกลุ่มแบบกำหนดวิธีเล่นเอง สูงกว่าคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองด้านความกล้าแสดงออกของเด็กอนุบาลที่เล่นเป็นกลุ่มแบบปกติ ทั้งนี้เพราะเด็กที่เล่นเป็นกลุ่มแบบกำหนดวิธีเล่นเอง ได้มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนในกลุ่ม และต่างกลุ่ม มีความกระตือรือร้น มีความมั่นใจในตนเอง และกล้าที่จะแสดงออกถึงความรู้สึกของตน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีของ ฟรอยด์ (Freud, 1965) ที่กล่าวว่า การเล่นเป็นทางออกให้เด็กได้แสดงความรู้สึกของตนเอง ส่งผลให้เด็กเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม กล้าพูด กล้าทำ และ

กล้าแสดงออกมากขึ้น ส่วนเด็กที่เล่นเป็นกลุ่มแบบปกติจะไม่กล้าแสดงออก ขลาดกลัว ขาดความกระตือรือร้น ไม่กล้าสบตาและสนทนากับผู้อื่น พุคน้อยไม่กล้าแสดงความคิดเห็น ดังที่ อัลเบอร์ตี และเอมมอนส์ (Alberti and Emmon, 1978) กล่าวไว้ว่า เด็กที่ไม่กล้าแสดงออก มักจะเป็นเด็กที่ต้องทำตามความต้องการของผู้ใหญ่เสมอ ไม่มีโอกาสได้แสดงความคิดเห็น หรือคัดค้านจนทำให้ไม่กล้าพูดหรือกระทำการใด ๆ ออกมา เพราะกลัวว่าถ้าพูดหรือทำอะไรอาจเกิดความผิดพลาด ดังตัวอย่างต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยสังเกตได้จากการจัดกิจกรรมต่อไปนี้

2.1 ลักษณะพฤติกรรมกล้าพูด พบว่า กิจกรรมใบ้คำ ดุจปริศนา และกิจกรรมจันเห็นอะไร เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กเป็นคนกล้าพูด กล้าตอบ กล้าซักถาม กล้าบรรยายอธิบายและกล้าเล่าเรื่องหน้าชั้นโดยไม่รีรอ เช่น กิจกรรมดุจปริศนา กลุ่มที่ใช้วิธีการจัดกิจกรรมการเล่นเป็นกลุ่มแบบกำหนดวิธีเล่นเอง เมื่อตัวแทนกลุ่มออกมาคลำสิ่งของในถุง จะทำท่าทาง ตื่นเต้น กลัว ๆ กล้า ๆ ก่อนที่จะเอามือล้วงลงไปในถุง ในขณะที่ผู้ตอบก็สนใจ และอยากรู้ว่าในถุงมีอะไร ผู้คลำสามารถบอกลักษณะต่าง ๆ ของสิ่งของที่จะทายเพื่อนได้อย่างชัดเจน เช่น พูดว่า ของชิ้นนี้มีลักษณะ แบน ๆ กลม ๆ และมีขอบเป็นหยัก เพื่อนที่เป็นผู้ตอบก็จะถามลักษณะอย่างละเอียด เช่น ถามว่า แข็งหรือนุ่ม อันใหญ่ไหม ใช้น้ำอะไร จนแน่ใจและตอบสิ่งของปริศนาได้อย่างรวดเร็ว

ส่วนในกลุ่มที่ใช้วิธีการจัดกิจกรรมการเล่นแบบปกติ ผู้คลำก็ตื่นเต้น กลัว ๆ กล้า ๆ เช่นเดียวกัน แต่เมื่อคลำแล้วคิดนาน บอกลักษณะของสิ่งของไม่ละเอียด ผู้ตอบจะไม่ค่อยซักถาม ไม่กล้าตอบ กลัวตอบไม่ถูก ทำให้ทายสิ่งของปริศนาได้น้อย และใช้เวลานาน

จากกิจกรรมดุจปริศนา แสดงให้เห็นว่าเด็กที่เล่นเป็นกลุ่มแบบกำหนดวิธีเล่นเอง กล้าพูด กล้าถาม กล้าตอบ มากกว่าเด็กที่เล่นเป็นกลุ่มแบบปกติ

2.2 ลักษณะพฤติกรรมกล้าทำ พบว่า กิจกรรมจับคู่เสียงสัตว์ โยนห่วงเข้าหลัก โยนบอลใส่ตะกร้า จับคู่กระโดด และกิจกรรมต่อหางหมู เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กกล้าที่จะกระทำการต่าง ๆ ด้วยตนเองโดยไม่พึ่งผู้อื่น เช่น กิจกรรมจับคู่เสียงสัตว์ กลุ่มที่ใช้วิธีการจัดกิจกรรมการเล่นเป็นกลุ่มแบบกำหนดวิธีเล่นเอง เมื่อครูให้เด็กเลือกเป็นสัตว์แต่ละชนิด ที่สามารถเลียนเสียงร้องของสัตว์ได้ เด็กก็เริ่มส่งเสียงร้องของสัตว์ที่ตนชอบ เช่น เหมียว ๆ เจี๊ยบ ๆ มอ ๆ และทำท่าทางของสัตว์ตามเสียงร้องอย่างสนุกสนาน เมื่อให้จับกลุ่มสัตว์ชนิดเดียวกัน เด็ก

สามารถเข้ากลุ่มได้โดยเร็ว ในขั้นตอนจับคู่เสียงสัตว์ เด็กทุกคนถูกบิดาและหาคู่ตนเองด้วยการฟังเสียงร้อง เด็กที่ร้องเสียงเดียวกันก็จับคู่กัน ในช่วงนี้เด็กจะจับคู่เสียงสัตว์ได้อย่างรวดเร็ว เพราะเด็กทุกคนต่างร้องเสียงดัง และกระตือรือร้นในการตามหาคู่ของตน

ส่วนในกลุ่มที่ใช้วิธีการจัดกิจกรรมการเล่นเป็นกลุ่มแบบปกติ เด็กจะเลือกเป็นสัตว์ชนิดเดียวกันตามเพื่อน เมื่อครูให้ทำท่าทางและเลียนเสียงสัตว์ เด็กจะทำท่าทางเหมือนกัน บางคนไม่ยอมทำ ไม่ยอมส่งเสียงร้องตามเสียงสัตว์ที่เลือกและออกเสียงเบาไม่เต็มเสียง ในช่วงจับคู่เสียงสัตว์ เด็กบางคนไม่กล้าส่งเสียงร้อง บางคนร้องเสียงเบามากได้ยินไม่ชัดเจน และไม่กระตือรือร้นในการหาคู่ ทำให้ใช้เวลาจับคู่นาน ครูต้องคอยชี้แนะตลอดเวลา

จากกิจกรรมจับคู่เสียงสัตว์ แสดงให้เห็นว่าเด็กที่เล่นเป็นกลุ่มแบบกำหนดวิธีเล่นเองกล้าทำกิจกรรมต่าง ๆ มากกว่าเด็กที่เล่นเป็นกลุ่มแบบปกติ

2.3 ลักษณะพฤติกรรมกล้าแสดงความคิดเห็น พบว่า กิจกรรมโยนห่วงเข้าหลัก โยนบอลใส่ตะกร้า วิ่งเก็บของ งูกินหาง และกิจกรรมค้นหาเหยื่อ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กกล้าคิด และกล้าแสดงความคิดเห็นด้วยตนเองอย่างมีเหตุผล เช่น กิจกรรมค้นหาเหยื่อ กลุ่มที่ใช้วิธีการจัดกิจกรรมการเล่นเป็นกลุ่มแบบกำหนดวิธีเล่นเอง ในขณะที่เด็กเข้ากลุ่มวางแผนเตรียมการซ่อนสิ่งของ เด็กทุกคนในกลุ่มจะแสดงความคิดเห็นที่ต่างกันไป เด็กคนหนึ่งเสนอให้ซ่อนไว้ในที่สูง อีกคนบอกให้สอดไว้ข้างใต้ แล้วหาสิ่งของบิตไว้ ส่วนเด็กอีกคนเสนอว่าซ่อนตรงไหนก็ได้ แต่ให้มีขีดและอย่าวางไว้ติดกัน ในขณะที่อีกกลุ่มเป็นฝ่ายค้นหาสิ่งของ ก็มีกรเข้ากลุ่มวางแผนเตรียมการค้นหาสิ่งของเหมือนกัน และแสดงความคิดเห็นกันอย่างกว้างขวาง เด็กคนหนึ่งบอกว่าเวลาค้นหาให้แยกกัน อีกคนหนึ่งบอกต้องไปด้วยกันทั้งกลุ่มแล้วช่วยกันค้นหา

ส่วนในกลุ่มที่ใช้วิธีการจัดกิจกรรมการเล่นเป็นกลุ่มแบบปกติ เมื่อกลุ่มที่เป็นฝ่ายซ่อนสิ่งของ ได้สิ่งของแล้ว หัวหน้ากลุ่มก็แจกสิ่งของให้สมาชิกในกลุ่มคนละ 2 ชิ้น แล้วไปหาที่ซ่อนกันเอง ในขณะที่กลุ่มค้นหาสิ่งของ หัวหน้ากลุ่มสั่งให้ทุกคนช่วยกันหาสิ่งของให้ได้มากที่สุด แล้วนำมารวมกัน โดยไม่ได้แสดงความคิดเห็น เด็กทุกคนต้องปฏิบัติตามคำสั่ง

จากกิจกรรมค้นหาเหยื่อ แสดงให้เห็นว่าเด็กที่เล่นเป็นกลุ่มแบบกำหนดวิธีเล่นเอง มีโอกาสได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ และกล้าแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ ในขณะที่เด็กที่เล่นเป็นกลุ่มแบบปกติ ไม่มีโอกาสได้คิดและทำด้วยตนเอง ทำให้ไม่กล้าพูดและแสดงความคิดเห็น

จากผลการทดลองจัดกิจกรรมการเล่นเป็นกลุ่มทั้ง 2 แบบ แสดงให้เห็นว่า กิจกรรมการเล่นเป็นกลุ่มแบบกำหนดวิธีเล่นเอง เป็นกิจกรรมที่เด็กได้แสดงออกอย่างเต็มที่ กล่าวพูด กล่าวทำ กล่าวแสดงความคิดเห็น มากกว่าของกิจกรรมการเล่นเป็นกลุ่มแบบปกติ

3. เด็กอนุบาลที่ได้รับการจัดประสบการณ์ โดยใช้กิจกรรมการเล่นเป็นกลุ่มแบบกำหนดวิธีเล่นเอง มีคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองด้านความกล้าตัดสินใจ สูงกว่าเด็กอนุบาลที่ใช้การเล่นเป็นกลุ่มแบบปกติที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 3 ที่ว่า คะแนนความเชื่อมั่นในตนเองด้านความกล้าตัดสินใจของเด็กอนุบาล ที่เล่นเป็นกลุ่มแบบกำหนดวิธีเล่นเอง สูงกว่าคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองด้านความกล้าตัดสินใจ ของเด็กอนุบาลที่เล่นเป็นกลุ่มแบบปกติ ทั้งนี้เพราะเด็กที่เล่นเป็นกลุ่ม โดยใช้กิจกรรมการเล่นเป็นกลุ่มแบบกำหนดวิธีเล่นเอง สามารถตัดสินใจเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด ในการดำเนินกิจกรรมการเล่นแต่ละประเภท และนำไปสู่ความสำเร็จให้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับ กิติมา ประทีติลล (2529) ที่กล่าวไว้ว่า การตัดสินใจเป็นทางเลือกซึ่งถือเอาเกณฑ์ใดเกณฑ์หนึ่งเป็นเครื่องมือตัดสินใจจากทางเลือก หากมีทางเลือกมากเท่าไรก็ยิ่งช่วยให้การพิจารณาตัดสินใจที่ดีที่สุด และในทำนองเดียวกัน มุสเสน (Mussen, 1969) ได้ศึกษาพบว่า พ่อแม่ที่ปล่อยให้เด็กเป็นอิสระในการช่วยเหลือตนเอง และสนองความต้องการในด้านความอยากรู้อยากเห็น ทำให้เด็กมีความรู้สึกเป็นตัวของตัวเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กล้าคิด กล้าตัดสินใจ สามารถเผชิญสถานการณ์ใหม่โดยไม่วิตกกังวล และมีความเชื่อมั่นในตนเอง ส่วนเด็กที่เล่นเป็นกลุ่มแบบปกติ ได้เล่นตามวิธีการที่ครูเป็นผู้กำหนด และปฏิบัติตามคำสั่งของครู ซึ่งทำให้เด็กไม่กล้าตัดสินใจ ดังความคิดและทฤษฎีของเพียเจท์ (Piaget, 1954) ที่ว่า การอบรมสั่งสอนเด็กโดยผู้ใหญ่ไม่เปิดโอกาสให้เด็กมีอิสระในการคิดและตัดสินใจ เด็กก็จะมีลักษณะไม่เป็นตัวของตัวเอง ต้องพึ่งพายุ่เสมอ ดังตัวอย่างต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยสังเกตได้จากการจัดกิจกรรมต่อไปนี้

3.1 ลักษณะพฤติกรรมกล้าตัดสินใจทันทีโดยไม่ลังเล พบว่า กิจกรรมลิงชิงหลัก หลบลูกบอลและกิจกรรมลมเพลมพัด เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กกล้าตัดสินใจได้ทันทีโดยไม่ลังเล และไม่พึ่งพาความคิดเห็นของคนอื่น เช่น กิจกรรมลิงชิงหลัก กลุ่มที่ใช้วิธีการจัดกิจกรรมการเล่นเป็นกลุ่มแบบกำหนดวิธีเล่นเอง เมื่อเด็กได้ยืนสังเกตให้เปลี่ยนหลักเด็กทุกคนที่เป็นลิงจับหลัก วิ่งไปหาหลักใหม่ทันทีด้วยความรวดเร็ว เด็กบางคนใจตรงกัน วิ่งไปพบกันที่หลักเดียวกัน ก็รีบไปหาหลักใหม่ทันที โดยที่ลิงหลักลอยไม่สามารถชิงหลักได้ ในขณะที่ลิงหลักลอยก็จะใช้ความว่องไวรีบชิงหลักที่ว่างอยู่ให้ทัน

ส่วนในกลุ่มที่ใช้วิธีการจัดกิจกรรมการเล่นเป็นกลุ่มแบบปกติ เมื่อครูเป่าให้สัญญาณเปลี่ยนหลัก เด็กบางคน รึ ๆ รอ ๆ เปลี่ยนหลักช้า บางคนไม่กล้าเปลี่ยนหลัก กลัวคนอื่นแย่งหลัก กลัวเปลี่ยนหลักแล้วชิงหลักใหม่ไม่ได้ เด็กคนหนึ่งวิ่งออกจากหลักไปแล้ว ลังเลอยู่นานหาหลักใหม่ไม่ได้ ถูกชิงหลักลอยชิงหลักไปก่อน จึงต้องเป็นลิงหลักลอยคนต่อไป

จากกิจกรรมลิงชิงหลัก แสดงให้เห็นว่า เด็กที่เล่นเป็นกลุ่มแบบกำหนดวิธีเล่นเอง มีความแคล่วคล่องว่องไว กล้าตัดสินใจได้รวดเร็วกว่าเด็กที่เล่นเป็นกลุ่มแบบปกติ

3.2 ลักษณะพฤติกรรมกล้าทดลองกล้าทำกิจกรรมใหม่ ๆ พบว่า กิจกรรมบาเป่าลิงชิงหลัก ค้นหาเหยื่อและกิจกรรมวิ่งเก็บของ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กกล้าทดลอง รู้จักคิดปรับเปลี่ยนวิธีการเล่นให้แปลกออกไปจากเดิม และกล้าทำกิจกรรมใหม่ ๆ ได้ดี เช่น กิจกรรมบาเป่า กลุ่มที่ใช้วิธีการจัดกิจกรรมการเล่นเป็นกลุ่มแบบกำหนดวิธีเล่นเอง เมื่อเด็กแต่ละกลุ่มรับอุปกรณ์ไปแล้วเด็กจะใช้วิธีการที่แตกต่างกัน เด็กกลุ่มที่ 1 วางกระเบื้องบังที่เป็นเป้าไว้กับพื้น แล้วล็งลูกบอลให้โดนกระเบื้องบัง กลุ่มที่ 2 วางกระเบื้องนมไว้บนโต๊ะ แล้วโยนลูกบอลให้โดนกระเบื้องนม กลุ่มที่ 3 วางกระเบื้องนมและกระเบื้องบังเรียงเป็นแถวแบบเดียวกับวางลูกโบว์ลิ่งแล้วใช้เท้าเตะลูกบอลให้โดนกระเบื้องที่วางไว้

ส่วนในกลุ่มที่ใช้วิธีการจัดกิจกรรมการเล่นเป็นกลุ่มแบบปกติ เมื่อเด็กแต่ละกลุ่มรับอุปกรณ์ไปแล้ว ก็ยืนรอฟังคำสั่งจากครู เมื่อครูให้ทุกกลุ่มวางกระเบื้องบังไว้กับพื้นแล้วให้เด็กทุกคนผลัดกันปากระเบื้องบังให้ล้ม กลุ่มที่กระเบื้องบังล้มหมดก็วางใหม่แล้วเล่นต่อไป เด็กทุกกลุ่มปฏิบัติเหมือนกันหมด ไม่มีเด็กคนใดปรับเปลี่ยนวิธีการเล่นนอกเหนือไปจากที่ครูกำหนด

จากกิจกรรมบาเป่า แสดงให้เห็นว่าเด็กที่เล่นเป็นกลุ่มแบบกำหนดวิธีเล่นเอง รู้จักปรับเปลี่ยนวิธีการเล่น กล้าทดลอง กล้าทำกิจกรรมใหม่ ๆ ได้ดีกว่าเด็กที่เล่นเป็นกลุ่มแบบปกติ

3.3 ลักษณะพฤติกรรมแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี พบว่า กิจกรรมเปลี่ยนที่นั่งโยนบอลใส่ตะกร้า โยนห่วงเข้าหลัก เดินของทูนหัว และกิจกรรมมอญซ่อนผ้า เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กรู้จักแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี เช่น กิจกรรมเดินของทูนหัว กลุ่มที่ใช้วิธีการจัดกิจกรรมการเล่นเป็นกลุ่มแบบกำหนดวิธีเล่นเอง เด็กคนหนึ่งเอาบล็อกไม้วางบนหัวแล้วเดินบล็อกไม้ก็หล่น เด็กหยิบบล็อกไม้ขึ้นมาวางบนหัวใหม่ พอก้าวเดินบล็อกไม้ก็หล่นอีก จึงเปลี่ยนบล็อกไม้อันใหม่ที่มีรูปทรงไม่เหมือนกับอันเดิม วางบนหัวใหม่ ปรากฏว่าไม่หล่น แต่เด็กอีกคน

เมื่อเปลี่ยนบล็อกไม้อันใหม่แล้ว บล็อกไม้ก็ยังหล่นเหมือนเดิม จึงเปลี่ยนที่วางใหม่ โดยนำบล็อกไม้วางไว้ที่หน้าผากแล้วเงยหน้าขึ้น ทำให้บล็อกไม้หล่นและเดินไปได้อย่างมั่นใจ

ส่วนในกลุ่มที่ใช้วิธีการจัดกิจกรรมการเล่นเป็นกลุ่มแบบปกติ เด็กที่วางบล็อกไม้บนหัวไม่ได้ ก็พยายามวางให้ได้ เด็กบางคนวางบล็อกไม้หล่นแล้วหล่นอีกหลายครั้ง เมื่อครูบอกให้เปลี่ยนบล็อกไม้อันใหม่จึงยอมเปลี่ยน

จากกิจกรรมเดินของหนูห้วน แสดงให้เห็นว่า เด็กที่เล่นเป็นกลุ่มแบบกำหนดวิธีเล่นเองรู้จักคิดและหาวิธีการที่จะทำให้ตนเองประสบความสำเร็จในการเล่น สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดีกว่าเด็กที่เล่นเป็นกลุ่มแบบปกติ

จากผลการทดลองการจัดกิจกรรมการเล่นเป็นกลุ่มทั้ง 2 แบบ แสดงให้เห็นว่า กิจกรรมการเล่นเป็นกลุ่มแบบกำหนดวิธีเล่นเอง เป็นกิจกรรมที่ทำให้เด็กกล้าตัดสินใจได้อย่างรวดเร็วโดยไม่ลังเล กล้าทดลองกล้าทำกิจกรรมใหม่ ๆ และแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี สามารถตัดสินใจเลือกทางเลือกได้ดีกว่าเด็กที่เล่นเป็นกลุ่มแบบปกติ

จากตัวอย่างดังกล่าว พบว่า วิธีการจัดกิจกรรมการเล่นเป็นกลุ่มแบบกำหนดวิธีเล่นเอง เป็นวิธีการส่งเสริมและพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของเด็ก ทั้งพฤติกรรมกล้าแสดงออกและกล้าตัดสินใจได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้เพราะการเล่นเป็นกลุ่มแบบกำหนดวิธีเล่นเอง ส่งผลให้เด็กมีความกระตือรือร้นเพราะมีอิสระในการกระทำและแสดงความคิด ตลอดจนสามารถเลือกทางเลือกที่ดีที่สุดในการร่วมกันคิดค้นหาวิธีและกำหนดวิธีการเล่นเอง จนเกิดการเรียนรู้ด้วยตัวเอง ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเล่นของเพียเจท์ (Piaget, 1946) ที่ว่า พัฒนาการด้านสังคมที่ทำให้เด็กกล้าแสดงออก กล้าคิด กล้าตัดสินใจ และเกิดความเชื่อมั่นในตนเองนั้น เด็กจะต้องมีอิสระทางความคิดและได้ปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน และในทำนองเดียวกัน เลซา บิยะอัจจริยะ (2525) ได้กล่าวว่า ในการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองให้กับเด็ก ครูควรจัดกิจกรรมให้เด็กได้รับความอบอุ่นใจ มีความไว้วางใจผู้อื่น ได้กระทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง ในบรรยากาศที่ผ่อนคลาย ให้การยอมรับและเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกอย่างอิสระ และ ภรณี คุรุรัตน์ (2535) ได้กล่าวไว้ว่า การที่เด็กได้เล่นร่วมกันเป็นกลุ่ม เป็นการพัฒนาทางสังคมของเด็ก จะช่วยให้เด็กมีพัฒนาการด้านความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น เป็นการเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม รู้จักบทบาทของตนและสมาชิกในกลุ่มฝึกการสมาคมและการปรับตัว มีความเป็นตัวของตัวเอง จะส่งผลให้เด็กมีพฤติกรรมกล้าแสดงออก กล้าตัดสินใจ และพยายามแก้ปัญหาด้วยตนเองได้ ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ส่งเสริมให้เด็กมีความเชื่อมั่นในตนเอง

ส่วนเด็กที่เล่นเป็นกลุ่มแบบปกติ เป็นการจัดกิจกรรมแบบครูชี้แนะโดยครูเป็นผู้ควบคุมการเล่น เด็กจะต้องปฏิบัติตามคำสั่งและเล่นตามกติกาที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับความคิดและทฤษฎีของอีริกสัน (Erickson, 1963) ที่ว่า เด็กที่ถูกผู้ใหญ่เข้มงวดโดยไม่เปิดโอกาสให้เด็กกระทำสิ่งที่ตนสนใจอยากรู้ และอยากลงมือทำเองหรือตอบคำถามที่เด็กต้องการรู้ เด็กจะไม่กล้าแสดงออกและไม่กล้าตัดสินใจ ทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง ซึ่งจะเป็นการสกัดกั้นความเชื่อมั่นในตนเองของเด็ก

ด้วยเหตุผลดังกล่าวมาแล้วทั้งหมด จะเห็นว่าการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมการเล่นเป็นกลุ่มแบบกำหนดวิธีเล่นเอง สามารถส่งผลต่อการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองด้านความกล้าแสดงออก และด้านความกล้าตัดสินใจของเด็กอนุบาล สูงกว่าการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมการเล่นเป็นกลุ่มแบบปกติ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากผลการทดลองทำให้ทราบว่า ความเชื่อมั่นในตนเองสามารถส่งเสริมให้พัฒนาขึ้นได้ด้วยการจัดกิจกรรมการเล่นเป็นกลุ่มแบบกำหนดวิธีเล่นเอง ดังนั้น ครูและผู้เกี่ยวข้องสามารถนำเทคนิค และวิธีการตามแนวการจัดกิจกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ไปใช้ในการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองให้เกิดขึ้นกับเด็กอนุบาลได้
2. จากการสังเกตการร่วมกิจกรรมของเด็ก พบว่าบทบาทของครูมีความสำคัญยิ่งในการจัดประสบการณ์ โดยใช้กิจกรรมการเล่นเป็นกลุ่มแบบกำหนดวิธีการเล่นเอง เพื่อพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเอง จึงควรคำนึงถึงบทบาทของครู ครูควรเป็นเพียงผู้เสนอกิจกรรมตามวัตถุประสงค์ในการอำนวยความสะดวกให้เด็ก จัดเตรียมสื่ออุปกรณ์การเล่น และคอยดำเนินกิจกรรมให้เป็นไปตามขั้นตอนที่จัดเตรียมไว้ คอยกระตุ้นให้เด็กคิด แสดงความคิดเห็น ตลอดกิจกรรม และไม่มีบทบาทที่จะไปชักนำความคิดของเด็ก ให้ไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่งตามความต้องการของครู แต่จะกระตุ้นให้เด็กได้แสดงความคิดของตนเองออกมาให้มากที่สุด
3. บทบาทของเด็กจะเป็นผู้ที่มีความสำคัญที่สุด ในกระบวนการจัดกิจกรรมการเล่นเป็นกลุ่มนี้ พยายามให้เด็กมีอิสระในการคิด แสดงความคิดเห็นร่วมกันในกลุ่ม และสร้างกฎเกณฑ์ร่วมกัน ยิ่งผู้เรียนสามารถแสดงความคิดเห็นได้มากเท่าใด การมองเห็นวิธีการเล่นใหม่ ๆ ก็จะมีมากขึ้นเท่านั้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาถึงวิธีการและแนวการจัดกิจกรรมในลักษณะต่างๆ ที่ส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเองในระดับอนุบาล เพื่อให้ได้มาซึ่งวิธีการหลายๆ วิธีในการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองให้กับเด็กตั้งแต่ด้วยอนุบาลขึ้นไป
2. ควรมีการศึกษาถึง การนำกิจกรรมการเล่นเป็นกลุ่มแบบกำหนดวิธีการเล่นเองไปทดลองใช้ในการพัฒนาเด็กด้านอื่น ๆ เช่น ความมีระเบียบวินัยในตนเอง ความคิดสร้างสรรค์ การพัฒนากระบวนการคิด การฟังตนเอง เป็นต้น
3. ควรมีการนำเอากิจกรรมการเล่นเป็นกลุ่มแบบกำหนดวิธีเล่นเองไปใช้สอดแทรกในการจัดประสบการณ์วิชาอื่น ๆ ด้วย เช่น ภาษาไทย คณิตศาสตร์ เป็นต้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย